

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์
THE GUIDELINES OF DEVELOPING TEACHER CHARACTERISTICS
IN THE 21ST CENTURY FOR SCHOOLS UNDER THE OFFICES
OF KALASIN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA

—❖❖❖❖—
¹ธัชกร เฉยฉิว และ ²พนายุทธ เขยบาล

¹Thudchakorn Choeichiw and ²Panayuth Choeybal

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ประเทศไทย

¹Udon Thani Rajabhat University, Thailand

¹63120605201@udru.ac.th, ²choeybal@gmail.com

Received: September 15,2024; **Revised :**November 2, 2024; **Accepted :**December 29,2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็น 2) หาแนวทางการพัฒนา และ 3) ประเมินแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ การศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 357 คน จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นของสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.91 และสภาพที่คาดหวัง เท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ระยะที่ 2 หาแนวทางจากผู้ให้ข้อมูลจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 12 คน

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

โดยการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และ ระยะที่ 3 ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน จากการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวัง อยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการจำเป็น ลำดับแรก คือ การมีความรู้และเข้าใจเทคโนโลยี และลำดับสุดท้ายคือ การมีคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม และ 2) แนวทางการพัฒนาด้านคุณลักษณะที่สังเกตได้ 72 แนวทาง และด้านลักษณะที่อยู่ภายในตัวบุคคล 20 แนวทาง และ 3) แนวทางการพัฒนามีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: สภาพปัจจุบัน, สภาพที่คาดหวัง, ความต้องการจำเป็น, คุณลักษณะครู

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the actual states, expected states, and needs, 2) to find out guidelines for developing and 3) to assess the guidelines for developing teacher characteristics in the 21st century for schools under the Office of Kalasin Primary Educational Service Area. The research process was divided in to 3 phases, the 1st phase, was to study on a sample group of 357 teachers from stratified sampling. The research instrument was 5 level rating scale questionnaire with the reliability of 0.91 actual states and 0.92 expected states. The data was analyzed for frequency, percentage, mean, standard deviation, and modified priority needs index (PNI). The 2nd phase, find out the guidelines from twelve purposively selected information through semi-structured interview. The data was analyzed using content analysis. The 3rd phase, assessment five experts from purposive selection. The data was analyzed by means and standard deviation. The results were as follow: 1) The actual states and the expected states of teacher characteristics in the 21st century were at a high level, and the needs, as follows: the first needs was technology knowledge and the last needs was character and integrity, 2) the guidelines for developing consist of observable attributes 72 guidelines and addressing attributes within a person 20 guidelines, and 3) the guidelines were evaluated at the highest level in terms of utility, feasibility, propriety, and accuracy.

Keywords: Actual State, Expected State, Needs, Teacher Characteristics

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 ถือเป็นช่วงเวลาหนึ่งที่ทำลายความสามารถมนุษย์ เพราะเป็นช่วงที่ต้องเผชิญกับโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมถึงธรรมชาติ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องที่เราต้องเผชิญและเตรียมตัวรับมือในศตวรรษที่ 21 การศึกษาของประชาชนจะเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาคนไทยให้พร้อมและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโลกดังกล่าว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557) อีกทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 และการปรับเปลี่ยนประเทศไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 การจัดการศึกษาของไทยในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันอย่างเสรีแบบไร้พรมแดนในยุคเศรษฐกิจและสังคม 4.0 กล่าวได้ว่าผู้นำด้านการศึกษา บุคลากรด้านการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนต่างให้ความสนใจเกี่ยวกับการศึกษายุค 4.0 ซึ่งเป็นยุคของการขับเคลื่อนประเทศด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม และร่วมมือกันปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบแล้วอมส่งผลให้เกิดการศึกษาไทยแลนด์ 4.0 ได้อย่างแท้จริง (สุคนธ์ สินธพานนท์, 2560) ซึ่งการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 นั้นต้องเปลี่ยนแปลงทักษะจากกระบวนทัศน์แบบดั้งเดิมไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ที่ทำให้โลกของนักเรียนเน้นพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ทางเทคโนโลยี ความเชื่อมั่นตนเอง การจูงใจตนเองและความตระหนักในสภาพแวดล้อมของนักเรียน การจะพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพหรือมีทักษะทั้งหลายที่กล่าวมาข้างต้น ครู คือผู้ที่สำคัญยิ่งที่จะช่วยสนับสนุน ส่งเสริม อำนวยความสะดวกคอยชี้แนะแนวทางการเรียนที่ปรึกษาหลักต้นและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพจนกระทั่งสามารถแสดงศักยภาพต่าง ๆ ออกมาได้อย่างครบถ้วน และครูผู้สอนที่ดีต้องมีลักษณะและมีสมรรถนะต่างๆ ที่สามารถนำความรู้ทักษะและเจตคติของตนเองมาพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดีที่พร้อมจะออกไปประกอบอาชีพและใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้ในที่สุด (สุไม บิลโบ, 2558)

การเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ได้รับอิทธิพลจากวิทยาการที่หลากหลายและความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีสารสนเทศ ธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความไวต่อข้อมูลข่าวสารและการเปลี่ยนแปลง ครูในศตวรรษที่ 21 จึงต้องปรับความคิด เปลี่ยนแปลงวิธีการและประเมินการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สนองต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคของการแข่งขันที่ศักยภาพผู้เรียน การเรียนการสอนแบบเดิมอาจไม่ตอบโจทย์ของบริษัทที่เปลี่ยนแปลงไป การพัฒนาตนเองของครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูจะต้องพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนที่

ร่วมสมัย รู้จักใช้เทคโนโลยีผนวกเข้ากับเนื้อหาและวิธีสอนอย่างเหมาะสม (ประสาธต์ เนื่องเฉลิม, 2563) ซึ่งการปรับตัวในบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาช่วยให้ครูยุคใหม่ต้องก้าวทันและก้าวตามวิทยาการใหม่ ๆ รวมทั้งการสร้างทักษะการเรียนรู้ที่อยู่ตลอดเวลา ซึ่งการมีทักษะการเรียนรู้จะช่วยให้ปรับเปลี่ยนและยกระดับศักยภาพของครูให้มีความแกร่งในทั้งวิชาการและวิชาชีพ (นาริรัตน์ รักจิตรกุล, 2560) ครูที่ดีต้องมีการเรียนรู้และปรับตัวอย่างสม่ำเสมอ หากครูขาดการพัฒนาตนเอง ไม่ค้นคว้าหาความรู้ที่ปรับเปลี่ยน ไม่แสวงหาวิธีการจัดการเรียนรู้ให้เท่าทันกับยุคสมัยก็จะพลอยทำให้ครูตกยุคของเรียนรู้ได้ ครูในศตวรรษที่ 21 จึงต้องปรับตัวเร็วและยืดหยุ่นกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2557)

สภาพปัญหาของครูในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ครูบางส่วนยังไม่ได้ รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพขาดทักษะในการสื่อสารภาษาต่างประเทศการใช้เทคโนโลยี และการนำนวัตกรรมและวิจัยทางการศึกษามาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน และจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และดัชนีย่อยด้านการศึกษาของจังหวัดกาฬสินธุ์โดยภาพรวมเป็นที่ไม่น่าพึงพอใจนัก (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์, 2563) ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และคุณภาพของผู้เรียนนั้น นอกจากตัวผู้เรียนเองแล้วครูก็ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญเช่นกัน อีกทั้งแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 – 2565 และแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2563 ได้ให้ความสำคัญในพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นครูยุคใหม่มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสมรรถนะ มีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ได้ดี มีความรู้ความสามารถการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีจิตวิญญาณความเป็นครู (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ดังนั้นเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจึงจำเป็นต้องพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาครูได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ออกแบบการวิจัยในรูปแบบเชิงอธิบายเป็นลำดับ (Sequential Explanation) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 4,929 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 357 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังของคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามทางอิเล็กทรอนิกส์และทางเทคโนโลยีดิจิทัล โดยได้รับคืนมาทุกฉบับและตรวจสอบความถูกต้องสามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 357 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวัง โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 จัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และคำนวณดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ซึ่งพัฒนาโดยนงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช, 2550: 279)

ระยะที่ 2 การหาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เพื่อทำหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นทำการติดต่อนัดหมาย และดำเนินการสัมภาษณ์ ระเบียบเรียง และจัดเก็บข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตีความและสร้างข้อสรุป แล้วจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ ตรวจสอบข้อมูลโดยใช้หลักสามเส้า สรุปพรรณนาในรูปความเรียง และนำกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลยืนยันแนวทางต่อไป

ระยะที่ 3 การประเมินแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน จากระยะที่ 3 ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องและครอบคลุม ของแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เพื่อทำหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน จากนั้นส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบประเมินแนวทางถึงผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินแนวทางการพัฒนา

คุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องและครอบคลุมโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลผล (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 22-25)

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 คือ การมีความรู้และเข้าใจเทคโนโลยี ลำดับที่ 2 คือ การมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา ลำดับที่ 3 คือ ทักษะการสื่อสาร และลำดับสุดท้าย คือ การมีคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม แสดงดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการจำเป็น (PNI) และลำดับที่ของความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

คุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล		
1. การมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล	3.99	0.58	มาก	4.47	0.52	มาก	0.12	8
2. การมีความฉลาดทางอารมณ์	3.92	0.66	มาก	4.52	0.53	มากที่สุด	0.15	5
3. การมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา	3.72	0.63	มาก	4.43	0.54	มาก	0.19	2
4. การมีความรู้และเข้าใจเทคโนโลยี	3.74	0.72	มาก	4.47	0.51	มาก	0.20	1
5. ทักษะการจัดการในชั้นเรียน	3.89	0.65	มาก	4.54	0.46	มากที่สุด	0.17	4
6. ทักษะการสื่อสาร	3.82	0.73	มาก	4.52	0.53	มากที่สุด	0.18	3
7. ทักษะการทำงานเป็นทีม	4.07	0.71	มาก	4.55	0.50	มากที่สุด	0.12	8
8. ทักษะการคิดและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	3.85	0.67	มาก	4.43	0.51	มาก	0.15	5
9. ทักษะการพัฒนาหลักสูตร	3.88	0.67	มาก	4.44	0.55	มาก	0.14	6
10. ทักษะการประเมินผล	3.93	0.69	มาก	4.51	0.52	มากที่สุด	0.15	5
11. ทักษะการสอน	4.00	0.65	มาก	4.53	0.49	มากที่สุด	0.13	7
12. ทักษะการวิเคราะห์จำแนกผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.00	0.64	มาก	4.54	0.49	มากที่สุด	0.14	6
13. ทักษะการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง	4.03	0.69	มาก	4.54	0.58	มากที่สุด	0.13	7

คุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _m odified	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล		
14. การมีวิสัยทัศน์	3.92	0.74	มาก	4.45	0.52	มาก	0.14	6
15. การมีภาวะผู้นำ	4.10	0.67	มาก	4.53	0.47	มากที่สุด	0.10	10
16. การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	4.04	0.68	มาก	4.47	0.52	มาก	0.11	9
17. การมีคุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรม	4.22	0.71	มาก	4.56	0.52	มากที่สุด	0.08	11
โดยรวม	3.95	0.68	มาก	4.26	0.52	มาก	0.14	-

2. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 1) ด้านคุณลักษณะที่สังเกตได้ 1.1) ลักษณะประจำตัว ได้แก่ การมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล จำนวน 6 แนวทาง และการมีความฉลาดทางอารมณ์ จำนวน 6 แนวทาง 1.2) ความรู้ ได้แก่ การมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา จำนวน 5 แนวทาง และ การมีความรู้และเข้าใจเทคโนโลยี จำนวน 5 แนวทาง 1.3) ทักษะ ได้แก่ ทักษะการจัดการในชั้นเรียน จำนวน 5 แนวทาง ทักษะการสื่อสาร จำนวน 5 แนวทาง ทักษะการทำงานเป็นทีม จำนวน 6 แนวทาง ทักษะการคิดและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 7 แนวทาง ทักษะการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 6 แนวทาง ทักษะการประเมินผล จำนวน 7 แนวทาง ทักษะการสอน จำนวน 5 แนวทาง ทักษะการวิเคราะห์จำแนกผู้เรียนเป็นรายบุคคล จำนวน 5 แนวทาง และ ทักษะการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง จำนวน 4 แนวทาง และ 2) ด้านคุณลักษณะที่อยู่ภายในตัวบุคคล 2.1) แรงจูงใจ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ จำนวน 5 แนวทาง การมีภาวะผู้นำ จำนวน 5 แนวทาง และ การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ จำนวน 5 แนวทาง และ 2.2) แนวคิดของตนเอง ได้แก่ การมีคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม จำนวน 5 แนวทาง

3. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง อยู่ในระดับ มากที่สุด ดังตาราง 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์	ความเป็นประโยชน์			ความเป็นไปได้			ความเหมาะสม			ความถูกต้อง		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล	4.90	0.22	มากที่สุด	4.67	0.47	มากที่สุด	4.90	0.22	มากที่สุด	4.90	0.22	มากที่สุด
2. การมีความฉลาดทางอารมณ์	4.93	0.15	มากที่สุด	4.70	0.41	มากที่สุด	4.83	0.37	มากที่สุด	4.83	0.37	มากที่สุด
3. การมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในเนื้อหาวิชา	4.84	0.36	มากที่สุด	4.60	0.69	มากที่สุด	4.88	0.27	มากที่สุด	4.88	0.27	มากที่สุด
4. การมีความรู้และเข้าใจเทคโนโลยี	4.84	0.36	มากที่สุด	4.40	1.13	มาก	4.84	0.36	มากที่สุด	4.88	0.27	มากที่สุด
5. ทักษะการจัดการในชั้นเรียน	4.84	0.36	มากที่สุด	4.64	0.50	มากที่สุด	4.92	0.18	มากที่สุด	4.92	0.18	มากที่สุด
6. ทักษะการสื่อสาร	4.84	0.36	มากที่สุด	4.88	0.27	มากที่สุด	4.88	0.27	มากที่สุด	4.84	0.36	มากที่สุด
7. ทักษะการทำงานเป็นทีม	4.87	0.30	มากที่สุด	4.73	0.37	มากที่สุด	4.90	0.22	มากที่สุด	4.93	0.15	มากที่สุด
8. ทักษะการคิดและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	4.91	0.19	มากที่สุด	4.74	0.36	มากที่สุด	4.89	0.26	มากที่สุด	4.91	0.19	มากที่สุด
9. ทักษะการพัฒนาหลักสูตร	4.90	0.22	มากที่สุด	4.77	0.32	มากที่สุด	4.83	0.29	มากที่สุด	4.87	0.30	มากที่สุด
10. ทักษะการประเมินผล	4.80	0.45	มากที่สุด	4.57	0.59	มากที่สุด	4.89	0.26	มากที่สุด	4.83	0.38	มากที่สุด
11. ทักษะการสอน	4.92	0.18	มากที่สุด	4.56	0.78	มากที่สุด	4.92	0.18	มากที่สุด	4.92	0.18	มากที่สุด
12. ทักษะการวิเคราะห์จำแนกผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.92	0.18	มากที่สุด	4.80	0.28	มากที่สุด	4.88	0.27	มากที่สุด	4.96	0.09	มากที่สุด
13. ทักษะการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง	4.90	0.22	มากที่สุด	4.60	0.58	มากที่สุด	4.95	0.11	มากที่สุด	4.90	0.22	มากที่สุด
14. การมีวิสัยทัศน์	4.80	0.45	มากที่สุด	4.68	0.46	มากที่สุด	4.72	0.44	มากที่สุด	4.91	0.20	มากที่สุด
15. การมีภาวะผู้นำ	4.88	0.27	มากที่สุด	4.72	0.39	มากที่สุด	4.92	0.18	มากที่สุด	4.84	0.36	มากที่สุด
16. การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	4.92	0.18	มากที่สุด	4.72	0.44	มากที่สุด	4.84	0.36	มากที่สุด	4.84	0.36	มากที่สุด
17. การมีคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม	4.88	0.27	มากที่สุด	4.76	0.43	มากที่สุด	4.84	0.36	มากที่สุด	4.84	0.36	มากที่สุด
โดยรวม	4.88	0.28	มากที่สุด	4.68	0.54	มากที่สุด	4.87	0.28	มากที่สุด	4.88	0.26	มากที่สุด

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้ครูผู้สอนโรงเรียนมีความเข้าใจและตระหนักถึงการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รูปแบบการเรียน การสอน วิธีการสอน เป็นความท้าทายของครู ครู จึงต้องปรับตัวเร็วและยืดหยุ่นกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของดาร์รงค์ ชลสุข (2563) ที่กล่าวว่า ครูต้องมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลง การดำรงชีวิตของนักเรียน ครูควรพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีการศึกษาที่ดีเป็นนักเรียนที่น่านับถือ ครูสามารถช่วยเหลือนักเรียนไม่เพียงแต่สอนให้นักเรียนเจริญเติบโตด้านความรู้เท่านั้น แต่ครูต้องช่วยให้นักเรียนปรับปรุงด้านส่วนตัวของนักเรียน เช่น ความประพฤติ การแต่งกายและกิริยามารยาท เป็นต้น ที่สำคัญก็คือ ครูที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องเป็นครูที่มีทักษะทางอาชีพที่หลากหลาย มีการพัฒนาตนเอง และสอดคล้องกับคำกล่าวที่ของนาเรีรัตน์ รักวิจิตรกุล (2560) ที่ว่าการปรับตัวในบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาช่วยให้ครูยุคใหม่ต้องก้าวทันและก้าวตามวิทยาการใหม่ๆ รวมทั้งการสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดเวลา ซึ่งการมีทักษะการเรียนรู้จะช่วยปรับเปลี่ยนและยกระดับศักยภาพของครูให้มีความแกร่งในทั้งวิชาการและวิชาชีพ การจัดการเรียนของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับข้อสรุปของประสาธ เนืองเฉลิม (2563) ที่กล่าวว่าศตวรรษที่ 21 มีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและวิทยาการต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องปรับความคิด เปลี่ยนแปลงวิธีการ และประเมินการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถเชื่อมโยงหลักสูตรการเรียนการสอน และการประเมินการเรียนรู้ให้เหมาะสมตามบริบทของห้องเรียน

1.2 สภาพที่คาดหวังของคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ การมีคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนตระหนักถึงการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นสร้างทักษะใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมของยุค โดยให้ความสำคัญกับทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสารรวมถึงทักษะในการดำรงชีวิต โดยที่ครูผู้สอนยังให้ความสำคัญในเรื่องการมีคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรมร่วมกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ผู้เรียนเป็น พลเมือง พลโลกที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับประสาธ เนืองเฉลิม (2563) ที่กล่าวว่า ครูก็เปรียบดังผู้ที่ออกแบบสังคมในโลกปัจจุบันและอนาคต สามารถชี้นำความคิดและวิธีการดำรงชีวิตของคนในสังคมโดยใช้กระบวนการทางการศึกษาเป็นเครื่องมือนำพาผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การเป็นแบบอย่างที่ดีโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ จะเป็นหนทางนำไปสู่การสร้างตัวแบบที่ดีในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข รวมทั้งการเป็นต้นแบบในจริยวัตร

การครองตน ครองคน ครองงาน มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ครูมีคุณธรรม และจริยธรรม ซึ่งการเป็นต้นแบบที่ดีก็จะสร้างสังคมคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเฉลิมลาภ ทองอาจ (2561) ที่กล่าวว่า คุณธรรม จริยธรรม จรรยา มารยาท (Morality and Integrity) สังคมไทยให้ความสำคัญกับการเป็นแบบอย่างของครู แม้ว่าคุณค่านี้จะคลี่คลายลงมาก เพื่อให้ครูมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติตนมากยิ่งขึ้น แต่ครูยังคงต้องเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม และมีจริยธรรมพื้นฐานในการปฏิบัติตน รวมถึงเป็นผู้มีจรรยาบรรณที่ประพฤติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกาลเทศะ และสอดคล้องกับแนวคิดของสุนทร สนิทพานนท์ (2558) ได้สรุปคุณลักษณะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญไว้ว่า คนที่มาเป็นครูได้นั้นไม่ใช่เพียงแต่มีความรู้มากแล้วจะสามารถเป็นครูที่ดีได้ยังต้องมีคุณธรรม จริยธรรมเป็นผู้มีจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพครู มีทักษะในการถ่ายทอดและจิตวิญญาณของความเป็นครูที่จะต้องรักห่วงใย และมีความเมตตา กรุณาต่อศิษย์ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อบุคคลทั่วไปชักชวนผู้อื่นให้ทำประโยชน์แก่ส่วนรวม

1.3 ความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ลำดับแรก คือ การมีความรู้และเข้าใจเทคโนโลยี ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นสร้างทักษะใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมของยุค โดยให้ความสำคัญกับทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสารรวมถึงทักษะในการดำรงชีวิต ครูในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพใช้เทคโนโลยีมาเป็นแรงกระตุ้น สรรหาเทคนิคการสอนแบบใหม่โดยสอดคล้องกับความจำเป็นเพื่อการดำรงชีวิตในสังคมที่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับพัชราภา ต้นติชูเวช (2560) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาที่เทคโนโลยีมีบทบาทมากขึ้น ผู้สอนจำเป็นต้องปรับกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปผ่านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของไพฑูรย์ สนิทรัตน์ และนักรบ มีแสน (2560) ที่กล่าวว่า เทคโนโลยีเป็นปัจจัยและกลไกสำคัญยิ่งในการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ของครู เป็นเครื่องมือและช่องทางแสวงหาความรู้ทางพิสดารมากที่สุด และมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาได้รวดเร็วที่สุด ทุกคนสามารถแสวงหาความรู้จากทั่วทุกมุมโลกก็ด้วยความสามารถของเทคโนโลยี ขณะเดียวกันหากไม่รู้เท่าทันเทคโนโลยีก็จะเป็นโทษอย่างมหันต์ต่อผู้ใช้เทคโนโลยี ในที่นี้มีทั้งเทคโนโลยีที่เป็น Hardware และ Software ที่ครูควรรู้และทำความเข้าใจทั้งเพื่อตนเองและเพื่อศิษย์ให้สามารถเลือกใช้ได้อย่างรู้เท่าทัน และสอดคล้องกับแฮนดิก (Haddix, 2015 อ้างถึงใน ประสาท เนื่องเฉลิม, 2563) ที่กล่าวว่า ครูยุคใหม่จึงต้องเรียนรู้กับการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสารและวิทยาการทางด้านเทคโนโลยีช่วยการเรียนรู้ของผู้เรียน

ต้องเป็นผู้ใช้งานที่ฉลาดรู้และสามารถบูรณาการเทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้าสู่ชั้นเรียน รวมทั้งการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียน เกิดการเรียนรู้ด้วยความหมายและคุณค่าต่อชีวิต

2. จากการหาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย ด้านคุณลักษณะที่สังเกตได้ 72 แนวทาง และด้านลักษณะที่อยู่ภายในตัวบุคคล 20 แนวทาง โดยได้รับการยืนยันจากผู้ให้ข้อมูลสามารถใช้ได้ทุกแนวทาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากข้อมูลที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญเป็นแนวทางที่สามารถนำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ได้จริง เนื่องจากครู คือ บุคลากรทางการศึกษาที่มีความสำคัญในการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การศึกษาที่มีคุณภาพ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งครูจึงต้องมีทักษะที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการทำงาน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องแนวคิดของประสาท เนืองเฉลิม (2563) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูควรมีการเรียนรู้ ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ 1) การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของห้องเรียนเป็นศูนย์กลาง 2) ผู้เรียนคือผู้ผลิตความรู้ด้วยตนเอง 3) บูรณาการความรู้ต่างๆ ที่มีมาใช้ในการสร้างสรรค์และพัฒนา องค์ความรู้ใหม่ 4) แบบอย่างทางสังคม มีจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม 5) พัฒนาทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง 6) ส่งเสริมการเรียนรู้ตามวัยและเต็มตามศักยภาพ 7) มีวิสัยทัศน์และตักตมทางความคิด 8) ฉลาดรู้ในการใช้เทคโนโลยี 9) มองโลกแบบองค์รวม 10) ปฏิรูประบบตนเองอย่างสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับสุคนธ์ สินธพานนท์ (2558) ได้สรุปคุณลักษณะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ครูต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดอย่างวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการฝึกทักษะการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ตลอดทั้งสามารถวิเคราะห์จำแนกผู้เรียนเป็นรายบุคคล และสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ที่กล่าวว่า ครูมีความเข้าใจความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชาที่จะสอนอย่างลึกซึ้ง ตระหนักถึงความสำคัญของงานวิจัย และการวิจัยต่อยอดความรู้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าองค์ความรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า มีความเป็นประโยชน์ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเพราะผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์ อาจารย์สาขาหลักสูตรและการสอน และผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในคุณลักษณะของครูและการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ

มาตรฐานการประเมินตามแนวคิดของ สตัฟเฟิลบีม และ ชินก์ฟิลด์ (Stufflebeam & Shinkfield, 2007) ที่กล่าวว่า การประเมินเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับกิจกรรมมนุษย์ การประเมินที่ดีจะช่วยให้เสริมสร้างความเข้าใจและพัฒนาสู่สิ่งที่ดีกว่า ส่วนการประเมินที่ไม่ดีจะเป็นตัวถ่วงและทำลายความเจริญก้าวหน้า และแนวทางที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุด และสอดคล้องกับข้อสรุปของ เอลิมชัย มนุเสวต (2560) ที่ได้กล่าวว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนครูจะเป็นพลังสำคัญที่ยิ่งใหญ่ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาให้เกิดขึ้นได้จริง ทั้งครูและนักเรียนจะต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนให้มีความหมายเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงและสามารถพัฒนาทักษะที่หลากหลายของผู้เรียนมิใช่เพียงการสอน แต่เป็นการเรียนรู้เพื่อเผชิญการเปลี่ยนแปลง เน้นคำถามและปัญหาเพื่อสร้างบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังนั้นครูในศตวรรษที่ 21 จึงควรคำนึงถึงบทบาทใหม่ของครูที่จะต้องปรับเปลี่ยนให้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมไทยที่ขับเคลื่อนอย่างรวดเร็ว และสอดคล้องกับการศึกษาของ นีวัตต์ น้อยมณี และ กัญญา เอี่ยมพญา (2560) ที่พบว่าการพัฒนาครูเพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 จะต้องพัฒนาครู เพื่อให้ครูสามารถจัดการกระบวนการหาความรู้ การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการแสวงหาความรู้ เพราะจะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นสำหรับครูทุกคน การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของครูในยุคนี้ คุณลักษณะที่สำคัญมากอีกประการหนึ่งคือ ความสามารถในการคิดรูปแบบต่างๆ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ ซึ่งหากครูมีสิ่งเหล่านี้อยู่ในตนเอง จะช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่ของครูส่งผลให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ มีวิสัยทัศน์ มีทักษะ และประสบการณ์ เป็นผู้ที่สามารถยืนหยัดอยู่ในโลกนี้ได้อย่างสง่างาม

เอกสารอ้างอิง

- เอลิมชัย มนุเสวต. (2560). *ความเป็นครูและการพัฒนาครูมืออาชีพ ครูผู้นำ: บทบาทเชิงก้าวหน้าของครู*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อ้างอิงใน ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2554). *การจัดหลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอลิมลาภ ทองอาจ. (2561). *สมรรถนะของนิสิตนักศึกษาครูในศตวรรษที่ 21*. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 46(1), 273-278.
- นารีรัตน์ รักวิจิตรกุล. (2560). *การพัฒนาวิชาชีพครู*. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 11(1), 21-33.
- นีวัตต์ น้อยมณี และกัญญา เอี่ยมพญา. (2560). *จิตวิญญาณครู*. นนทบุรี: 21 เซนจูรี.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ดำรงค์ ชลสุข. (2563). *มติชนมิตครู: 20 ทักษะที่จำเป็นสำหรับครูยุค 4.0*. หนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์. https://www.matichon.co.th/education/news_1890713
- ประสาธต เนื่องเฉลิม. (2563). *ครูในศตวรรษที่ 21 Teachers in the 21st Century*. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 39(1), 15-24.
- พัชรภา ตันติชูเวช. (2560). *ความเป็นครูและการพัฒนาครูมืออาชีพ “ครูผู้นำ: บทบาทเชิงก้าวหน้าของครู”*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน. (2557). *สัณนิษฐานของครูผู้นำ*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน และนักรบ หมี่แสน. (2560). *ความเป็นครูและการพัฒนาครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *บทวิเคราะห์การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ 21 ในการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ 2 ประจำปี 2557 “มาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21”*.
 _____.(2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____.(2561). *การพัฒนากลไกขับเคลื่อนระบบการผลิตและพัฒนาครูสมรรถนะสูงสำหรับประเทศไทย 4.0*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____.(2561). *สภาวะการศึกษาไทยปี 2559/2560 แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อก้าวสู่ยุคThailand 4.0*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563 – 2565)*. <https://www.moe.go.th/wp-content/uploads/2022/02>
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์. (2563). *แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ.2563-2565 (ฉบับทบทวนปี พ.ศ.2564)*. กาฬสินธุ์: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์.
- สุคนธ์ สิ้นพานนท์. (2558). *การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิควินดิง.
- _____.(2560). *ครูยุคใหม่กับการจัดการเรียนการสอนสู่การศึกษา 4.0*. กรุงเทพฯ : 9119 เทคนิควินดิง.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพรส.
- Stufflebeam, D.L. & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation Theory, Models and Applications*. San Francisco: Jossey-Bass.